

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

POČÁTEK KOLONIÁLNÍ VÁLKY V ANGOLE – OHLAS V TISKU A LITERATUŘE PŘED ROKEM 1989

Pedagogická fakulta University Karlovy, Katedra dějin a didaktiky dějepisu

Praha 2010

Vedoucí práce: Doc. Dr. Alena Míšková, PhD.

Autorka, Kateřina Kodíčková, předložila k oponentuře resp. obhajobě diplomovou práci neotřelého až odvážného tématu, k jehož zpracování plnohodnotně a smysluplně využila své jazykové vybavení v oboru románských jazyků – francouzštiny a zejména portugalštiny – a znalosti reálií i moderní historie Portugalska a jeho afrických kolonií, konkrétně Angoly, ve druhé polovině 20. století. Své badatelské úsilí v oboru rozpadu portugalského koloniálního systému, které je samo o sobě přínosem pro poznání tohoto segmentu moderních evropských potažmo světových dějin, obohatila defendentka zajímavou analýzou dobového ohlasu aktuálních událostí v Portugalsku i samotné Angole na půdě československého stranického (rozuměj komunistického) tisku. Vcelku správně se přitom rozhodla omezit časový interval, v němž pramenné podklady – tiskové zprávy – sledovala, na relativně krátké období let 1961 – 1962, do nichž spadá počátek bojů v Angole. Jde jistě o šťastné a pro potřeby standardní diplomní práce dobře obhajitelné rozhodnutí, jímž autorka předešla všem nebezpečím badatelské i interpretační povrchnosti, jaké by riskovala, pokud by se pokusila o širší časový záběr. Dlužno nicméně dodat, že vymezením zadání na počátek šedesátých let 20. století se Kateřina Kodíčková připravila o vcelku lákavou možnost analyzovat tiskový ohlas dramatických událostí první poloviny osmdesátých let, které se bezprostředně dotkly Československa, když bylo v létě roku 1983 jednou z bojujících frakcí angolské občanské války uneseno a následně řadu měsíců drženo jako rukojmí téměř sedmdesát československých občanů, pracujících v Angole. Komparace oficiálních informací, přinášných o tomto incidentu v komunistickém tisku, s rétorikou zpráv z let šedesátých, by mohlo výpovědní hodnotu předložené studie ještě dále posunout směrem k obecnější výpovědi o podobě a povaze ideologické manipulace, jíž byli obyvatelé socialistického Československa vystaveni (a jejích limitech), uvedená připomínka však nemá být v žádném

případě námitkou proti zadání a rozsahu práce, které, jak řečeno, jsou samy o sobě pro diplomní úkol plně dostačující až nadstandardní.

V souladu se zadáním práce rozdělila autorka výsledný výklad, který tvoří podstatu diplomního textu, do dvou základních částí, z nichž výchozí přehled spletitých portugalsko-angolských dějin 20. století představuje nezbytný detailní rámec pro kritický rozbor manipulativního a přitom diletantského obrazu, jaký svým čtenářům v komunistickém Československu předkládal „tiskový orgán strany“ – Rudé právo. Přehledná prezentace agenturních zpráv i publicisticky laděných komentářů, spojená s objektivním vyhodnocením tohoto jednostranného, ideologicky zatíženého a v posledku nepřesného mediálního a informačního obrazu počátků angolského „boje za nezávislost“ na Portugalsku, tvoří vlastní těžiště diplomního studie. Autorka nad jakoukoli pochybnost odhalila hloubku a rozsah nekompetentnosti a účelovosti komunistické žurnalistiky, jejímž hlavním úkolem bylo spolupodílet se na budování a posilování obrazu světa jako jeviště třídně-ideologického souboje „dobra se zlem“. Nad rámec tohoto poslání – zejména v rovině faktografické - je výpovědní hodnota informačních zdrojů z Rudého práva problematická až nulová.

V promyšlené struktuře diplomní práce je pak mezi uvedené textové části vložena ještě podstatná část třetí, jejímž cílem je detailně zmapovat a kriticky zhodnotit dostupnou literaturu k tématu, čehož se studentka rovněž zhostila s přiměřenou mírou erudice i nadhledu.

Celkovým výstupem poctivě odvedené práce Kateřiny Kodíčkové je v posledku text nesporných kvalit, v němž se odráží autorčina faktografická fundovanost i metodická zralost a z něhož je cítit výsostné soustředění i dostatek času, který své práci věnovala, což je jistě chvályhodný, pohříchu však mezi diplomanty nikoli běžný přístup. Ocenění jistě zaslouží i trpělivost a profesionální obětavost, jíž Kateřina prokázala při studiu a rozboru monotónně se opakujících, nepřesných a zavádějících zpráv (viz k tomu bezděčná a úsměvná poznámka o „nudě“ na str. 70).

Práce Kateřiny Kodíčkové nevykazuje žádné podstatné metodické, formální, ani stylistické nedostatky. Působí solidním a vyváženým dojmem, její struktura a rozvržení osnovy korespondují s požadavky zadání i proklamovaným badatelským záměrem. Prostudované prameny a literatura svým rozsahem i obsahem v podstatě odpovídají požadavkům diplomního úkolu, vysoké ocenění zaslouží užití cizojazyčné literatury, byť, jak autorka sama sebekriticky konstatuje, lze postrádat srovnání s literaturou anglickou a německou. Vytknout by bylo možno i absenci některých českých autorů (Durman, Nálevká), nicméně v celkovém hodnocení práce jsou tyto výtky marginální. Autorka dokazuje, že si spolehlivě osvojila

základy historiografické práce a dokáže je prezentovat způsobem, odpovídajícím magisterské úrovni studia. Její diplomovou práci lze hodnotit jako velmi zdařilou, co do tématu objevnou a přitom profesionálně odvedenou. Proto při obhajobě pro klasifikaci navrhuji známku „výborně“.

V Osíčku, 4. 9. 2010

Mgr. Gabriela Šaročová